Прилог бр.3		**Предметна програма од прв циклус на студии**			
1.	Наслов на наставниот предмет	**СОЦИЈАЛНА МЕДИЦИНА**			
2.	Код	ЛД124			
3.	Студиска програма	Тригодишни стручни студии по медицинско-лабораториска дијагностика			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ – Медицински факултет Катедра за социјална медицина			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Година	Прва	семестар	II
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4.5 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Раководител на катедрата за социјална медицина: проф. д-р Фимка Тозија *наставата ја изведуваат сите членови на катедрата			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	По завршувањето на овој предмет, студентот ќе го продлабочи знаењето за социјална медицина и би требало да биде способен да: - согледа вредноста на здравјето како највисок идеал на медицината и основните концепти за унапредување на здравјето на поединецот и заедницата. - оспособи со вештини за едукација на населението и пациентите за зачувување на здравје и превенција на болести. - се стекне со вештини на тимска работа и комуникациски вештини преку подготовка на програми за здравствена едукација. - ги разбира основните концепти на здравствена заштита и здравствен систем. - има знаења за посточката легислатива за човековите права, правата за здравје и здравствена заштита и правата на пациентите во земјата и Европа. - го разбира процесот на хармонизација на легислативата за здравствена и социјална заштита и ЕУ интеграција.			

		- има знаења за стратешките докуменки и програми за здравствена и социјална заштита. - се запознае со основите на организациски и менаџерски поими, процеси и функции - се запознае со теоретските и практични модели на организирање на здравствената заштита на сите нивоа на здравствена заштита, со аспект на лабораториска дејност и мрежа - се оспособи на критичка анализа, да идентификува и решава организациони предизвици во практика и да се оспособи за донесување на одлуки и нивна перационализација.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	**Поглавје промоција на здравје содржини:** - Дефиниција, задачи на медицината и социјална медицина како наука. - Дефиниција и концепт на здравје и детерминанти на здравје. - Концепт на болест, природен тек на болеста и нивоа на превенција на болестите. - Промоција на здравје, здравствена едукација и здравствена култура. - Цели, принципи на промоција на здравје и здравствена едукација. - Облици, принципи и методи на здравствена едукација. - Здравствено-воспитни средства. - Фази на развој на здравствено-воспитен процес. - Модел на промена на однесувањето поврзано со здравје-здрави животни навики. - Практична примена на здравствено-воспитни методи и средства. - Планирање и изработка на програма за здравствена промоција во заедницата. Резултати од теоретските учења и практичните вежби од ова поглавје примена во практика: - на вештини за промоција на здравје за поддршка на поединци за менување на однесувањето - здрави животни стилови и превенција на ризичко однесување. - Вештини за идентификација на јавно-здравствени проблеми во заедницата и планирање на интервенции за нивно решавање. - Разбирање и примена на содржините за промоција на здравје кај вулнерабилните популациони групи и за превенција на заразни и незаразни болести. **Поглавје здравствено и социјално законодавство содржини:** - Закон за здравствена заштита и здравствено осигурување - Здравствен систем, нивоа на здравствена заштита во Република Северна Македонија - Здравствени организации - Финансирање на здравствена заштита и здравствено осигурување - Закон за евиденции во областа на здравството - Здравствен информативен систем - МКБ 10 - Закон за јавно здравје - Закон за права на пациентите и Европска повелба - Закон за заштита на населението од заразни болести - Закон за социјална заштита

		- Систем на социјална заштита во Република Македонија - Закон за заштита на децата - Закон за превенција и заштита од семејно насилство - Закон за заштита од пушењето - Здравствени стратегии, акциски планови, програми и протоколи - Меѓународна здравствена соработка: организации, прописи и конвенции Резултати од теоретските учења и практичните вежби од ова поглавје, примена во практика: - учење преку решавање на проблеми: приказ на случаи и вештини за критичка анализа на легислативни рамки, стратегии, програми здравствени проблеми. - на должностите и правата на здравствените работници, како и правата за здравје и права на пациентите. **Поглавје здравствен менаџмент содржини:** - Основни поими на организација и видови - Теорија, организација и менаџмент – важност од апликација во здравствената нега - Менаџерски функции: планирање, организирање, екипирање, водење и контрола - Организациска структура и култура - Модел на организација на службата за здравствена нега на макро и микро ниво, етички аспекти - Кадровско и работно оптоварување на изведувачите на здравствената нега - Мотив и мотивациска теорија за работа - Профил на личноста - Team Building: поттикнување и зајакнување на тимска работа - Дизајнирање и имплементирање на проект Резултати од теоретските учења и практичните вежби од ова поглавје за примена во практика: - Разрешување на организациски проблеми - Донесување на одлуки - Имплементација на промени во организација - Вештини на преговарење, правење распоред и управување со време.
13	Заемна поврзаност на предметите	Поврзан со сите предметни од студиската програма.
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивни предавања, интерактивни семинари од делот на социјална медицина, промоција на здравје, здравствено и социјално законодавство и здравствен менаџмент. Тимска работа со изготвување на семинарски теми за евалуација на здравје на население, идентификација на здравствен проблем и планирање на програма за здравствена промоција. Интерактивни семинари/работилници за анализа на легислативни документи за критичка анализа од областа на здравствена и социјална заштита.
15.	Вкупен расположив фонд на време	135 часови

16.		16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	45 часови
		16.2.	Семинари, тимска работа: часови	15 часови

	Форми на наставните активности	16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	15 часови
		17.2.	Самостојни задачи: часови	
		17.3.	Домашно учење - задачи	60 часови
18	Услови за потпис	За да добие потпис, студентот треба да освои минимум бодови од посета на теоретска и практична настава. За да пристапи на завршен испит, студентот треба да има остварено право на потпис. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности и завршниот испит.		

19	Начин на оценување		
	19.1.	Тестови (континуирани проверки)	НЕМА
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	бодови мин.-макс. 4-20
	19.3.	Завршен испит: бодови	бодови мин.-макс. 50-70
	19.4.	Активност и учество во настава: бодови	мин.-макс. бодови Теоретска настава 3 - 5 бодови Практична настава 3 - 5

20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода	5 (пет) (F)
		60 до 68 бода	6 (шест) (E)
		69 до 76 бода	7 (седум) (D)
		77 до 84 бода	8 (осум) (C)
		85 до 92 бода	9 (девет) (B)
		93 до 100 бода	10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот, наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата.	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Донев Д., Спасовски М., Тозија Ф., Ќосевска Е. и сор.	Социјална медицина	УКИМ, Медицински факултет-Скопје	2013
		2.	Донев Д., Ќосевска Е., и сор.	Промоција на здравјето и здравствено воспитување	УКИМ, Медицински Факултет-Скопје	2013

		3.	Министерство за здравство на РСМ Фондот за здравствено осигурување Министерство за труд и социјална политика	Закони, подзаконски акти Стратегии Акциони планови Програми	Министерство за здравство на РМ (www.zdravstvo.gov.mk Фондот за здр. осигурување (http://www.fzo.org.mk), Министерство за труд и социјална политика (http://www.mtsp.gov.mk/)	
		4.	Авторизирани предавања од наставниците			
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Tulchinsky T, Varavikova E.	The new public heath.Third Edition.	Elsevier, Academic Press.	2014
		2.	Спасовски М., Тозија Ф., Ќосевска Е., Гудева-Никовска Д., Панговски И., Стаменова А	Вовед во медицина учебник	УКИМ, Медицински факултет-Скопје	2023
		3.	Тозија Ф., Спасовски М., Ќосевска Е., Гудева-Никовска Д., Панговски И., Стаменова А	Вовед во медицина практикум	УКИМ, Медицински факултет-Скопје	2023